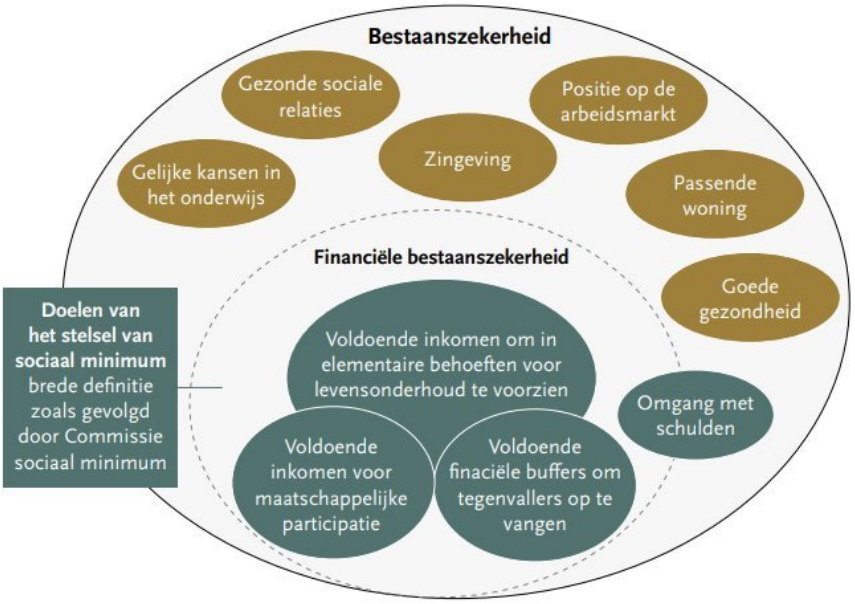
STARTNOTITIE Beleidsplan bestaanszekerheid ’25-‘28
6 december 2024

Bestaanszekerheid
We willen komen tot een integraal beleidsplan bestaanszekerheid voor de komende vier jaar. Een plan waarin schuldhulpverlening, minimaregelingen en initiatieven van maatschappelijke partners samenkomen. Dit is een ambitie van het college en de gemeenteraad. Want in de afgelopen jaren zijn de worstelingen van inwoners met bestaansonzekerheid op verschillende manieren meer in beeld gekomen. Onder andere door de crisis op de huizenmarkt, de coronacrisis, de sterk gestegen energieprijzen en de toeslagenaffaire.

Het Nibud zegt daarover op haar website: *‘Veel huishoudens moeten leven van een inkomen dat zo laag is dat ze elke maand geld tekortkomen. Kleine tegenslagen kunnen grote financiële problemen veroorzaken, omdat zij vrijwel geen buffer hebben. Wij maken ons zorgen over de bestaanszekerheid van deze mensen’*.
En het Sociaal Cultureel Planbureau verwoordt het op haar website op deze wijze: *‘Armoede gaat vaak gepaard met een minder goede lichamelijke en mentale gezondheid, een verminderd gevoel van eigenwaarde en kan leiden tot sociale uitsluiting. Het heeft invloed op de veerkracht van mensen en leidt in veel gevallen tot een lager vertrouwen in de overheid. Opgroeien in armoede heeft ook vaak negatieve gevolgen voor de leerprestaties en toekomstkansen van kinderen.’*

Wij kiezen voor de volgende definitie van bestaanszekerheid: *bestaanszekerheid is wat je minimaal nodig hebt om rond te kunnen komen, zonder stress te leven en schulden te voorkomen*. Eerder spraken we van ‘armoedebeleid’ en ‘armoedebestrijding’. Door het begrip armoede te vervangen door het begrip bestaanszekerheid erkennen we dat financiële zorgen nauw samenhangen met andere leefgebieden, zoals te zien is in onderstaande figuur uit het rapport ‘*Een zeker bestaan’* van de Commissie sociaal minimum (2023).

Figuur 1.1 Bestaanszekerheid en financiële bestaanszekerheid, schematische weergave

Doelstellingen en doelgroep
Op basis van het evaluatierapport van KWIZ (waarover we u informeerden met een raadsbrief en een informatiebijeenkomst in november 2023) en verkennende gesprekken met inwoners en partners zijn we gekomen tot de volgende vier doelen:
1) Preventie: voorkomen van geldproblemen (en intergenerationele armoede),
2) Perspectief: weer regie over je inkomsten, uitgaven en buffer,
3) Meedoen: mee kunnen doen in de samenleving en
4) Gezondheid: geen gezondheidsverschillen als gevolg van inkomen.
Voor alle Berkellandse inwoners rond het bestaansminimum, met specifieke aandacht voor jongeren (18-23), kinderen (0-18), alleenstaande ouderen, werkende armen, nieuwkomers en mensen met een psychiatrische kwetsbaarheid.
In het beleidsplan werken we deze doelen uit: we beschrijven welk maatschappelijk effect we na 4 jaar willen hebben bereikt en hoe we dat willen monitoren.

Strategieën
Om die vier doelen te behalen moeten we er volgens ons met alle partners voor zorgen dat:
A. inwoners met (beginnende) geldproblemen weten waar ze terecht kunnen voor effectieve hulp
B. inwoners weer regie krijgen over hun financiën (inkomsten, uitgaven, buffer)
C. inwoners gebruik maken van onze initiatieven, voorzieningen en regelingen
D. kinderen meedoen en gezond opgroeien
E. jongeren regie krijgen over hun financiën.

Deze vijf strategieën werken we uit in het beleidsplan.

Uitgangspunten
De uitgangspunten waarlangs wij elke uitwerking in het beleidsplan sowieso leggen:
- Eigen regie van de inwoner
- Gelijkwaardig contact tussen de inwoner en de vrijwilliger of professional
- Voorzieningen zijn toegankelijk voor de inwoner
- Ruimte houden om te anticiperen op landelijke ontwikkelingen

Proces tot beleidsplan
Om maatschappelijk effect en een duurzaam resultaat voor inwoners te bereiken gaan we voor een proces met maatschappelijke partners en inwoners. Eerst heeft een kennismakingsronde plaatsgevonden met alle partners op het gebied van bestaanszekerheid. Gelijktijdig is de klankbordgroep bestaanszekerheid onder begeleiding van ervaringsdeskundige Miranda Kranenberg opgestart. Over de klankbordgroep bent u geïnformeerd met de raadsbrief in oktober 2024 (zaaknummer 962099). Ook heeft u kennisgemaakt met de klankbordgroep op de informatiebijeenkomst op 22 oktober 2024. Inmiddels zijn er 5 groepen (A t/m E) van partners en vertegenwoordigers van de klankbordgroep aan de slag om te komen tot een integraal beleidsplan. Deze sessies bereiden we voor met een kleine afvaardiging van partners en de projectleider van de klankbordgroep. Ook de Welzijnsraad, Seniorenraad en Jongerenraad nodigen we uit deel te nemen. Wij streven ernaar de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2025 het beleidsplan te kunnen voorleggen. Daartoe plannen wij een raadsinformatiebijeenkomst. Vervolgens leggen wij het beleidsplan ter vaststelling aan u voor met een raadsvoorstel.